

פרשת וישב

"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם"

כל מכירת יוסף ושיעבוד מצרים התחיל מלשון הרע: **"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם"**

הגמרא (במסכת שבת דף י): **מביאה:**

ואמר רבא בר חסיא אמר רב בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל ב' סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו למצרים...

ערוגות הבושם (בדרשה לשובבי"ם) **שואל שתי שאלות:**

מדוע עשה לו יעקב כתונת פסים וכי לא ידע שיהיה מלחמת אחים?! הרי מפורש בתורה: **"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם..."** וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ועשה לו כתונת פסים" רואים מסדר השתלשלות האירועים שיעקב עשה את הכותונת אחרי ששמע מיוסף לשון הרע, מדוע הבעיר את קנאתם?! חז"ל קבעו שהמשקל היה שני סלעים, אך המהרש"א מבאר שמשני סלעים לא יכולים לייצר בגד, שכן זהו משקל זעום!?

והוא מתרץ:

אלא יעקב שם לו בקצה השרוולים חתיכות ממשי. חז"ל מבארים על הפסוק (ישעיהו מ"א, י"ד): **"אל תראי תולעת יעקב"** למה עם ישראל נמשל לתולעת (משי)? אומרת הגמרא מה תולעת כוחה בפיה אף ישראל כוחם בפיהם (תפילה, לשון הרע, ניבולי פה) היא יכולה למוטט ארזים בפיה הקטן ומאידך מאותו פה קטן לתפור בגד ממשי למלכים... רצה יעקב אבינו ללמד את יוסף כלל: הפה שלך יכול למוטט משפחה שלימה או ביכולתך ע"י פיהך "לתפור בגד לקדוש ברוך הוא", ולכן שם לו את זה על השרוולים בחינת: **"וחטאתי נגדי תמיד"** שיזכור מה יכול לקרות...

ולמה שני סלעים מילת? להורות מה שאומרת הגמרא: **"מילה בסלע - שתיקה בתרי"**. על כל מילה שאתה מוציא כנגדה על שתיים אחרות תשתוק...

זהו שאמר שלמה: **"כחוט השני שפתותיך"** – מתי פיהך אורג חוטי משי לה? כאשר **"ומדברך נאווה"** כאשר דיבורך הם תשבחות לה'...

ואמרו בדרך צחות: למה ברא ה' שתי אוזניים ופה אחד? שעל כל מילה שאתה מוציא מהפה, תקשיב באוזניך לשתי מילים אחרות תחילה...

שבת שלום

מעלת הייסורים

רש"י מבאר :

ביקש לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף.
רמוז במילה 'וישב' האות השנייה של כל אחת מצרותיו של יעקב:
יוסף, דינה, עשיו, לבן.

אם כך נשאל:

למה נרמזו אלו דווקא במילה זו?

והתשובה לכך:

כיון שראשי התיבות שלה הם גם: יסורים בתחילה ולבסוף שלווה

מעלתן של הייסורים

ר' אלעזר בר' שמעון קרא בכל ערב לייסורים "אחי ורעי בואו" ... ובכל בוקר הוציא מתחתיו 60 סדינים ספוגי דם ומגלה (מסכת בבא מציעא פד:).

בזכות השחין נתעלה יותר מחבריו.

נדמיין לעצמנו, אדם שמדי שבוע הולך למקום מסוים, שם הוא משלם ממיטב כספו...
ואם תשאלו מהי התמורה שהוא מקבל - כאבים איומים. ועוד בסוף הוא מודה מקרב לב והולך.

ומה אם אוסיף: שכך זה נמשך במשך חודשיים תמימים.

כל אחד יאמר שהאיש - "לא נורמאלי", כנראה הוא שוטה - שלקה בנפשו...

לא ייתכן להסביר תופעה שכזו!

ואם אגלה לכם, שהאיש הזה הוא נורמלי לחלוטין... הוא איננו מטורף כלל וכלל

למעשה המקום הזה שהוא מבלה בו מדי שבוע זו בכלל - מרפאת שיניים.

והוא משלם כסף בעצם לרופא שלו, והכאבים שעליהם הוא משלם - הם אך ורק

לטובתו - שהרי ברור שאם הרופא לא יטפל בשן הכואבת - הוא יסבול כאבים קשים

ואיומים בעתיד!!!

מפליא לגלות איך שמבינים את המשמעות - הכול נראה אחרת!

כל אחד עובר בחייו מגוון רחב של ייסורים וכאבים עד בלי די...

ומה כולנו עושים? בוכים ומתלוננים ואף מתקשים להתמודד, ובצדק, ייסורים זה לא

של מה בכך, ובפרט אם אין להם משמעות....

לכן אל לנו לשפוט אדם המקבל ייסורים הוא לא טיפש ולא משוגע!!!

הוא פשוט מבין שלמעשה, בסך הכל מתקנים לו את "השן" והכאבים הם סיוע

לגוף - מניעה של כאב גדול יותר בעתיד....

וכמו שאדם כזה מרגיש בטוח כאשר הוא נמצא בידי הרופא, כך עלינו להרגיש שכל

מה שעובר עלינו, זה רק לטובתנו המלאה..

האם זה מוזר להודות לרופא שיניים אחרי טיפול

אם כן, בואו נודה להקב"ה, על הטוב וגם על מה שנראה פחות טוב...

כאשר מבינים את הייסוד שהנחנו כאן הכל יראה אחרת!...

וממילא נקבל את הכול באהבה!!!

המשפט השבועי: אל תוותר על מישהי שהצחיקה אותך כשלא רצית אפילו

לחייך

בקשת נס חנוכה

"כל מי שנעשה לו נס – מנכין לו מזכויותיו", קובעת הגמרא (תענית) כל נס מעל הטבע שעושים לאדם משמיים – מורידים לו מהזכויות שצבר ממצוותיו, לכן נפסק להלכה כי אין לו לאדם לבקש מה' שיעשו לו ניסים מעל הטבע. (הגמרא) תענית כד' מספרת כי פעם אחת בחודש תמוז, שיאה של תקופת הקיץ, ביקש 'רבא' מהקב"ה שיוריד גשמים עזים, עקב בקשה מיוחדת של המלכה. רבא מתפלל ומבקש, אך השמיים נשארו בהירים ויפים באמצע החום של תקופת תמוז. רבא המשיך להתחנן ולהפציר בכל כוחו: "אנא ה', הורד גשמים עזים כעת בחודש תמוז. "והנה, תוך דקות ספורות, הגיעו עננים כבדים ושחורים והחלו להוריד גשמים עזים ביותר. האנשים הסתתרו בבתיהם והגשמים לא הפסיקו לרדת, עד כדי שיטפונות ששטפו את העיר 'ציפורי'. 'באותו לילה, כשעלה רבא על יצועיו, התגלה אליו אביו בחלום ואמר לו: "מה עשית? מדוע הכרחת את בורא עולם לשנות את מערכות הטבע ולהוריד גשמים באמצע הקיץ? דע לך, שהטרכת מאד את כל העולמות, עד כדי שבשמיים המזיקים רוצים לפגוע בך, לכן, קום מהר ממיטתך ולך לישון במיטה אחרת. "!! רבא התעורר בבהלה מהחלום ואכן עשה כדברי אביו והלך לישון במיטה אחרת. והנה, כשהתעורר רבא בבוקר הוא רואה את מיטתו הראשונה מלאה בסכינים, אותם סכינים שניסו המזיקים לפגוע בו בלילה, אך הוא נעדר ממיטתו. וכל זאת, לפי שביקש משמיים שיעשו לו נס. והנה, מגיע הגאון בעל ה'שואל ומשיב' ושואל שאלה עצומה: "ישנה הלכה מיוחדת בחג החנוכה (סי' קפז', ד') כי אדם ששכח לומר 'על הניסים' בברכת המזון, אינו צריך לחזור, אלא אם עדיין לא סיים ברכת המזון, יכול לומר: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו. "...והדבר מתמיה ומפליא: כיצד אנו מבקשים בפה מלא מבורא עולם בברכת המזון שיעשה לנו ניסים? והרי כל מי שנעשה לו נס – מנכין לו מזכויותיו. !! את התשובה העוצמתית חושף הגאון, בעל ה'שואל ומשיב' ומגלה: "כל האיסור לבקש מה' שיעשה נס הוא רק במשך ימות השנה (מותר להתפלל ולבקש רחמים והתפילה תהפוך את הנס לטבע, אך לבקש בפה על נס ממש – אסור), מפני שגורם הוא בכך לשדד מערכות הטבע, אך עם כניסת חג החנוכה משתנה ההנהגה בעולמות העליונים עם כל אדם במשך שמונה ימים להנהגה ניסית, מעל הטבע, עד כדי כך שאפשר לפעול כל נס וישועה על ידי תפילה, ואין מורידים על כך מזכויותיו של האדם, לפי שהוא זמן של ניסים שמוריד ה' לכל אדם על ידי קיום מצות נר חנוכה והתפילה באותו זמן, לכן נפסק להלכה שמותר לבקש בברכת המזון שיעשה לנו ה' נס בימי חנוכה", עד כאן דברי קודשו. סיפרה הרבנית ימימה מזרחי תליט"א: היתה לי תלמידה נשואה, מורה במקצועה שגרה בעיר תל – אביב, וציפתה זמן רב לפרי בטן, אך לשווא. באחד הימים היא שמעה את דבריו של הר"י הוטנר זצ"ל שכתב בשם 'ר' יצחק סגי נהור, 'מצאצאיו של הראב"ד הקדוש, שאדם הרוצה לזכות בילדים צדיקים וקדושים, ינצל את קדושתו של חג החנוכה וישקיע בחנוכה מיוחדת, בשמן הנרות והפתילות. היא שמעה זאת והחליטה: "השנה אני משקיעה בחנוכה". לקחה את כל משכורתה, הלכה לחנות ה"צורפים" וקנתה חנוכה מהודרת ביותר. כשהיא הגיעה הביתה עם השלל, שאל אותה בעלה: "מאיפה הכסף לחנוכה יפה שכזו?", אך היא הסבירה לו על הסגולה הגדולה. הם החלו להדליק את נרות החנוכה בחנוכה המיוחדת והיקרה והנס לא איחר לבוא... בתוך ימי החנוכה היא התבשרה שנפקדה! וזכתה בתינוקת חמודה. ! כדברי הגמרא (שבת כג'): "הזהיר בנר שבת וחנוכה – הויין ליה בנים תלמידי חכמים". "אם תרצו לדעת מה הם ימי החנוכה", פתח הקדוש ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל ואמר, "אמשול לכם משל: יום אחד, הודיע המלך לכל בני עמו, כי מחר יפתח למשך יום אחד בלבד, את כל שערי אוצרותיו וכל אדם יוכל לבוא ולקחת את כל אשר חפץ ליבו. והנה, כסיל אחד, בעת שהגיע אותו יום מיוחד, עלה על מיטתו והלך לישון מהבוקר ועד הלילה. סיים הצדיק ואמר: "אוי לו לכסיל אשר בזה היום ששערי אוצרות המלך נפתחים ולא פנה אליהם – כך הוא בדיוק בשמונת ימי חנוכה, בהם פותח ה' אוצרות שמיים, ויכול כל אדם להוריד שפע ישועות ורחמים על עצמו ועל בני משפחתו ברוחניות ובגשמיות וניתן לבקש כל נס ופלא מהבורא. "אסור לנו לפספס את ימי החנוכה, יש לנצל את זמן הדלקת נר החנוכה ולהדליק את אור הנרות הקדושים בשמחה והתלהבות, לשיר לה' עם כל בני המשפחה ולבקש בקשות ואפילו ניסים מעל הטבע.

אור ימי החנוכה

האור הגדול מגיע. בשבוע הבא יזכו כל עם ישראל להוריד אור גדול לעולם – אור של נרות חנוכה. ישמונה ימים קדושים ונעלים, בהם כותב רבנו הבן איש חי זצ"ל כי יוצא ומאיר לעולם ה'אור הגנוז' שגנז הקב"ה מיד אחר בריאת העולם לצדיקים,

וכעת בימי החנוכה, חושף הקב"ה את אותו אור לעולם לכל יהודי ויהודיה, שאם רק ינצלו את החצי שעה הקדושה – יזכו לקבל אור עצום לנשמתם. מספרים על הצדיק ר' יוסף מספינקא זצ"ל, כי בצעירותו, כאשר הגיע לילה ראשון של חנוכה, אחזה בו התרגשות כה עצומה לקראת הזכיה בהדלקת הנרות, שלאחר תפילת ערבית, לא היה יכול לעצור את עצמו, ומרוב חשק לזכות לראות באור הנרות היה רץ במהירות, אף על פי שלא היה נאה לצדיק שכמוהו לרוץ ברחוב. וכדברי קודשו של האדמו"ר מסלונים זצ"ל שכתב: "בזמן הדלקת הנרות יכול היהודי לצאת מכל המיצרים, מכל החולאים ומכל הדברים הקשים בחייו – והקב"ה יהפוך לו באותו רגע את הטבע לנס – בקלות! ואפילו אם האדם אינו צדיק או בר – הבנה! וכל זאת ע"י התבוננות בנרות החנוכה בחצי שעה הראשונה. "סיפר הגאון, הרב אלימלך בידרמן שליט"א: "סיפר לי ראש ישיבה בארץ שזכה להיות מגדול תלמידי החכמים בארץ, כי מלבד תפקידו כראש ישיבה, משמש הוא כמטפל מומחה בבחורים 'נושרים' שעזבו את דרך התורה הקדושה, וזוכה הוא לקרבם בצורה מיוחדת ובלשונו המושכת. בין תלמידיו, היה בחור אחד שהדרדר ביותר עד כדי שהתחבר אל איש שהשתמש בכוחות טומאה, עד שכמעט שנפל ברשתו לחלוטין. יום אחד, מיימי החנוכה, התקשר אותו אדם אל הבחור, והבחור החל לשוחח עמו בעודו מביט דרך החלון אל אור נרות החנוכה שבקעו מאחד הבתים בסביבה. לפתע, שאל אותו איש את הבחור בבהלה: "אמור לי בבקשה, היכן אתה עומד?". התפלל הבחור ואמר שמאז תחילת השיחה לא שינה את מקומו כלל והינו בחדרו כבר מזה דקות ארוכות. אותו אדם לא האמין ואמר לו: "לא יתכן, שהרי לפתע אני מרגיש שאיני יכול לשלוט עליך כהרגלי. אנא, ספר לי מה אתה עושה בדיוק? ומה אתה רואה בעיניך?". בתומו, ענה הבחור ואמר: "מסתכל אני מחלון חדרי אל נרות חנוכה של שכניי שהדליקו זה עתה". "מה?!!", נזעק אותו אדם, "החלף מיד את מבטך והסתלק מהנרות כעת. הנרות הללו גורמים לניתוק בתיקשור ה'רוחני' שבנינו, כך שאיני יכול לשלוט עליך", ובזכות אור הנרות זכה להתנתק הבחור מרדת שחת מידי של אותו איש טמא שלא יכל לעמוד מול השפעת נרות החנוכה הקדושות. כה קדושה ויקרה חצי שעה זו של הדלקת נרות החנוכה, עד שכתב הגאון הגדול, בעל האדר"ת זצ"ל: "מצוות נרות חנוכה היתה חביבה עליי עד מאוד, ולולא שיחת הבריות, הייתי מהדר שידלקו בחדר זמן רב כיכולתם.

המשך בעמוד הבא....

והתענגתי לשבת בחדר שבו הנרות, לראותם ולהסתכל בהם בכל רגע, ולא הלכתי מאותו החדר רק כשהייתי אנוס בעבודת הציבור, ובכל זאת ישבתי נגד פתח אותו חדר כדי להסתכל בהם פעם בפעם, והייתי שש ושמח בהם הרבה. "לכן, מגלה לנו האר"י הקדוש כי יש דבר פלא בחג החנוכה: אמרו חז"ל כי מיום שנחרב בית המקדש, לא ירדה שכינה פחות מ-10 טפחים, שהוא מקום טומאה וטינופת, ואם כן, מדוע בחנוכה מצוים אותנו חז"ל להדליק את נרות החנוכה דוקא פחות מ-10 טפחים? שהרי זה מקום טומאה שאין השכינה יורדת לתוכו? אלא מגלה לנו האר"י הקדוש ואומר: "שאף שבכל השנה אין השכינה יורדת פחות מעשרה טפחים, בשמונת ימי החנוכה יורדת השכינה הקדושה פחות מעשרה טפחים, אל תוך נרות החנוכה שקדושתם כקודש קודשים". ולכן, ממשיך האר"י וכותב, "בחג החנוכה יורד אור עצום של תשובה, אהבה והתקרבות לה' לתוך אור נרות החנוכה, אף יותר ממה שמאיר באלול וראש השנה! שאפילו רשע גדול שיסתכל בנרות- יאיר בו אור ה'." "ננצל את זמן הדלקת הנרות עם בני המשפחה לספר בניסי ה' בחנוכה ובכל הדורות, ושהוא מצילנו תמיד.!

"כל השונה הלכות בכל יום – מובטח לו שהוא בן העולם הבא"

סעודה שלישית

זמן סעודה שלישית מתחיל מזמן "מנחה גדולה", דהיינו חצי שעה אחר חצות היום. וטוב להתפלל קודם מנחה ואחר כך לאכול, אך אם מחמת כן יפסיד שיעור תורה, יאכל ואחר כך יתפלל מנחה. (סימן רצא ס"ב. א. תג.) יש להתחיל את הסעודה קודם השקיעה. ואם לא הספיק, יתחיל מיד בזמן בין השמשות כל שלא הגיע עדיין צאת הכוכבים. ורשאי להמשיך את הסעודה ולהביא קינוחים גם לאחר צאת הכוכבים.

רצה והחליצנו

אם שכח לומר "רצה והחליצנו" בסעודה שלישית, דינו כמבואר לעיל בענין שתי הסעודות הראשונות. אולם אם נזכר לאחר שהתחיל ברכה רביעית ואמר בא"י אמ"ה 'לעד', אינו חוזר ולא כסעודות הראשונות שבאופן כזה חוזר לראש ברכת המזון (שבת ב שמג, שדמ) האוכל סעודה נוספת ושכח לומר "רצה והחליצנו", דינו כסעודה שלישית (שבת ב שדמ).

נשים - אשה ששכחה לומר "רצה והחליצנו" בסעודה שלישית, אינה חוזרת כלל, ואף אינה אומרת ברכת "אשר נתן" **אחר צאת הכוכבים** - המסיים סעודה שלישית אחר צאת הכוכבים, ושכח לומר "רצה והחליצנו", אינו חוזר כלל, ואף אינו אומר ברכת "אשר נתן". (שבת ב שמח)

ראש חודש שחל במוצאי שבת אף אם המשיך בסעודה שלישית ואכל כזית פת לאחר צאת הכוכבים, אינו אומר "יעלה ויבוא".

מתוך חשבת בהלכה ובאגדה

פיך מפיק מרגליות

הלכות שמירת הלשון לאוין ד

ואם על ידי סיפור לשון הרע חבירו איבד את פרנסתו, כגון שפרסם על חבירו שאינו נאמן. או שלא מקצועי במקצוע שלו, עובר על מצוות עשה של (ויקרא כ"ה ל"ה) "וגר ותושב וחי עמך", וכתוב אחר כך "וחי אחיך עמך". שנצטוונו לעזור ליהודים למצוא פרנסה, כדי שלא יצטרך לצדקה. ועל אחת כמה וכמה לא לגרום לו לאבד את פרנסתו

הלכות שמירת הלשון לאוין ה

לעיתים עובר המקבל לשון הרע על מצוות עשה של (ויקרא י"ט י"ז) "הוכח תוכיח את עמיתך". כגון אם חבירו מספר לו לשון הרע בגנות חבירו, ויכול להוכיח אותו שיפסיק לספר, ולא מוכיחו.

מילתא דבדיחותא

• כשדלת אחת נסגרת, דלת אחרת נפתחת.

זו פעם אחרונה שאני קונה ארון מאיקאה.

• לא הרבה יודעים, אבל צ'יטות נולדות חלקות. את הנקודות הן מקבלות בדרך על מהירות.

• נו איך היה אצל הדיאטנית?

-בסדר רק אמרה לי לא לאכול לפני השינה.

אה, קטן עליך.

-חח כן מי צריך לישון.

העלון מוקדש:

לרפואת: בן ציון בן חיה רות, אסף בן אסתר
להצלחת: אורלין בת סוליקה, עוז בן שרה, מורן פניה בת אורלין, שמואל בן פניה פרומה, הודיה בת מורן פניה
לזרע קודש בר קיימא: מיכל נטלי בת סופיה עטרה, נטלי בת הניה
לדיווג הגון: ירדן לאה בת אורלין
לעילוי נשמת: אושר בן תמר, אליעזר בן שרה, יפה בת לאה, פניה פרומה בת דבורה, משה בן לאה, לאה בת יפה, רונן בן עדנה, שמחה בת ג'מילה, אברהם בן יפה, ניצה רחל בת שושנה